

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny“ és „Felső Torontál“

Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:

Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor.
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.

Egy szám 10 fillér.

A munka bajai.

A legutóbbi esztendőben a magyar munkásságon, különösen a fővárosban valóságos sztrájkváltott erőt. S miután mint mindenben, úgy a munkásügyekben is, a főváros példája ad irányt a vidéknek, foglalkoznunk kell ezzel a dologgal a vidék szempontjából is. Oly könnyelműen és meggondulatlanul mint nálunk, Európa egy országában sem lépnek sztrájkba a munkások. Elég egy inczi dens, egy vagy két munkás érdekének vagy önérzetének megbántása s máris körülhordozzák az izgatók a véres kardot s a családok, anyagi gondokkal terhelt munkások ezrei kimondják a sztrájkot. Félreteszik a szerszámot, amivel nemcsak a közfogyasztásnak s a munkaadóknak ártanak, hanem első sorban önmaguknak. Mert mint a példák is igazolják, úgy a közfogyasztás mint a munkaadók sokkal inkább kibírják a sztrájk következményeit, mint a munkások, akik egy két három hétig tartó munkaszünetés ideje alatt teljesen tönkre mennek anyagilag.

Ha nézzük a külföld munkásmozgalmait, látni fogjuk, hogy a lehető legalaposabb megfontolás

és a sérelmeknek alapos felszaporodása s annál több alkudozás és tanácskozás után határozzák el magukat valamely szakma munkásai az ultima ratióra. Nálunk egy-kettőre megvan ez az ultima ratio, mintha csak valami jelentéktelen, semmi dologról lenne szó. Egymást érik az olyan sztrájkok, melyeknek semmi vagy kevés értelmük van s ha olvassuk a sztrájkoló követeléseit, elszörnyülködünk a fölött, hogy ilyen semmi dolog miatt tudták magukat ezek a vagyontalan, két kezük után élő emberek a sztrájkra elszánni.

A sztrájkkal is úgy vagyunk, mint az első időben minden intézménnyel, melyet a külföldről veszünk át. Munkásaink még nem hatoltak bele a munkaszünetelés erkölcsi és anyagi lényegébe, nem forrott még ki bennük a megállapított magasabb nézőpont, amelyről a sztrájk okait, következményeit, hatását helyesen elbírálni tudnák. Ugy vannak a sztrájkkal, mint a vad emberek az ágyúval, melyet félelmetessége és ereje dacára nem tudnak a harcban használni. Éppen-séggel nem törődnek azzal, alkalmasak-e, vagy rosszak-e a munkaadók anyagi viszonyai, nem törődnek a gazdasági helyzettel sem,

hanem egy-két izgató, többnyire igazságtalan és hazug tendenciájú beszéd elhangzása után leteszik a szerszámot. Innen van azután az, hogy nálunk a legtöbb sztrájk csufos vereséggel végződik, mert igazságtalan és alkalmatlan időben keletkezett volt. Manapság a munkaadók nem állnak tétlenül a munkaszüneteléssel szemben s erélyes retorziókkal lépnek fel. A gyárosok és mesterek egyszerűen szervezkednek a munkásokkal szemben olyképpen, hogy mindaddig, míg valamely szakma gyárában, vagy műhelyében sztrájk folytán szünetel a munka, egyáltalában nem dolgoztatnak, vagyis ők is sztrájkolnak a munkásokkal szemben. Ezt az eljárást, miután Krimicsau, német gyárvárosban volt reá az első példa, Krimicsaunak nevezik.

Egy külföldi intelligens munkásvezér elszörnyülködne, ha látná, hogy nálunk milyen okokból és milyen körülmények között keletkeznek a sztrájkok. Az éretlen tömeget gyanus ekzisztenciák, munkakerülő mesterlegények, zugirások izgatják fel, nem egyszer megtörténik, hogy ezek a tipikus budapesti „munkásvezérek“ egyszerűen megrevolverezik a gyáro-

TÁRCA.

Vázlat.

Az éjjeli kávéház egy kerek márványasztalánál hárman ülnek együtt. A három szereplő a következő:

1. A nagy író. Negyven esztendő férfi. Tul van már mindenben. Ambíciók nem izgatják, a dicsőség vágya nem hevíti. Nem akar egyebet, mint eleget keresni ahhoz, hogy egy jó szivarra és néhány napján egy pohár pezsgőre fusson; és ez tőle lehető mértékben sikerül neki. Tapasztalataiból természetesen a cinizmus életfilozófiáját szűrte le; a nőkről különösen megvan a véleménye. Népszerű sohasem volt, hanem van a „gourmeth“ között bámulóinak egy köre, amely őt a legkiválóbbak közé sorozza. Mi sem természetesebb, mint hogy ő maga is a „gourmeth“ csoportjába tartozik. Világ megvetésének egyik színteréje, hogy akárhányszor megfordul az esemény színhelyénél szolgáló éjjeli kávéházban és a hasonló helyeken. Külsején semmi művészi: tetőtől talpig angol, angol szakkó, cipő és kalap, lövő nyírt haj, angolos hajusz. Az író csak az arcának érdekes halványasága és szelid vi-

lágfájdalmat tükröző szemei árulják el. Egyébiránt kitűnően van konzerválva. Meg nem hizik a fekete bajuszával, hibátlan fogsorával még mindig szép legény.

2. A dekadens filozófus. Majdnem minden van a nagykorúság meggyében. Az, mit virágnyeiven, zöldnek szokás nevezni, de már volt ideje a saját filozófiai rendszerének a kiépítésére, amelyet esodálatos bőbeszédűséggel sőt elokvenciával tud hirdetni és védekezni. Sokat tanult és majdnem ugyanannyit tud is; csak hogy mind ezt zavarosan rendszertelenül. Néhány cikke bizonyos feltűnést keltett. Irodalmi körökben eleinte kinevették, de addig agítált, lármázott, vitakozott, amíg rezignáltan belenyugodtak, hogy komolyan kell venni. A szerelemről és különösen a szabad szerelemről egész külön elmélete van. A nőket persze lenézi és azt hiszi, hogy egész objektív szemmel szemléli őket, ennek azonban élénken ellentmond az, hogy éjszakai javarészt az orfeumkávéházban tölti sőt a filozófiából is legjobban érdekli az, ami a kis nőekkel van összefüggésben. Megjelenése kerestelen elhanyagolt.

Lili. Egy egyszerű kis leány. Hivatalos címe: bufféholgy.

Ejfel rég elmúlt, de az asszonyos, márványfalu helyiségben még élénk élet pezseg. A közönség ugyan már megritkult

és csak azok ülnek a szomszéd asztaloknál, akik meggyőződésből mulatnak; ám a cigány fáradhatatlanul huzza az édes érzékiségben fuldoló angol nótákat, a pezsgős palackok durrognak és a rövidkabátos pincérek izgatottan futkosnak.

Az író és a filozófus nyugalmasan kavariák a teájukat, amikor Lili uszályos selyemben odalép hozzájuk. Megkezdődik a csevegés.

Lili: Szervuszatok fiúk! Mit isztok?
Az író: (hideg fölényel): Szervusz pipi! Amint látod teát!

Lili: (miután letelepedett): Teát?
Hát az a langyos víz is ital? Mindenesetre én is iszom egy teát.

Az író csönget és előkelően megrendeli a teát.

Lili (miközben a teát szüresöli): Enni akarok valamit!

Ujabb csöngetés. Lili rendel egy hideg roszbőfőt, egy zsardinetót és egy csomó kuglert és csakhamar belemerül az ékezős gyönyöreibe.

A filifezus (a guny egy árnyalatával) Mindig ilyen jó étvágya van, kisasszony!
Lili (teli szájjal): Kivéve, ha elrontom a gyomromat.

A filozófus: Es hány ilyen vacsorát eszik végig egy éjszaka?

sokat és mestereket s megvásároltatván magukat; a sztrájk kitörését egy-két hónapra elhalasztják.

Mindezen oknál fogva nagy szükségét érezzük egy sztrájk törvénynek, mely szabályozza a munkaadó és munkás helyzetét és kötelességeit az ilyen rendkívüli esetekben és szigorú büntetéssel sújtsa azokat a hivatalnokokat, akik munkaszünetelésre izgatnak. Nem láttunk még gyárost, vagy mestert, akit a munkaszünetelés tönkre tett volna. De számtalan munkás és családja züllött el, rongyolódott le egy hosszabb sztrájk alatt, vagy maradt kenyér nélkül esztendőkre azután. Mindkét félnek imminens érdeke a jó, megfelelő sztrájk törvény.

HIREK.

— **Őszi vásár.** Sok aggodalmat okozott a lakosság körében az, hogy a mostani őszi vásár alkalmával nem lesz megengedve a marhafelhajtás. Bár az utolsó pillanatban, de megjött az engedély a miniszteriumtól, hogy *marhavészmentes helyről mindenféle állat felhajtható.* A sertészárlat is feloldatott s így remélni lehet, hogy lesz valamire való vásárunk.

— **Eljegyzések.** B a j a József m. kir. posta — és táviratiszt Temesvárról eljegyezte M é s z á r o s Irén kisasszonyt, Mészáros János helybeli tekintélyes iparos leányát. — S i p o s József cs. és kir. 12-es huszárezredbeli őrmester eljegyezte Popovits Mihály városi végrehajtó szépséges leányát K o r n é l i á t.

— **Ahol nem kell a magyar pap.** A következő érdekes hírt kaptuk: Emlékezetes az antalfalvai ág. h. ev. papi állás betöltése körül felmerült pánszláv dulakodás. E szomorú, sőt gyalázatos aknamunkával szemben a bányász ág. h. ev. egyházmegye egy nyilatkozatban határozott állást foglalt és kijelentette, hogy Antalfalván csak magyar érzelmű, bár tótul is tudó lelkesítőt tőr meg. És hogy állunk ma? Kramár Béla főesperes minden igyekezete, hogy Antalfalva magyar érzelmű,

bár tótul is tudó papot kapjon oly akadályra bukkant, hogy minden magyar hazafi lelkében megdöbbenést idézett elő... Konsternálva áll a délvidék magyarsága e szomorú tény előtt és felháborodva kéri: Hát Oroszországban élünk-e, vagy Magyarországon csak magyar érzelmű lelkesítőt kaphat hivatalt? Ennek az akadálynak a következménye: A bányász ág. h. ev. egyházmegye tisztikara inkább lemond, semhogy a jelöltek magyar hazassága tekintetében bármely engedményre hajlandó volna.

— **Iskolai szünet.** Abból az alkalomból, hogy a Délmagyarországi tanítóegyesület e hó 26. 27. és 28-án Temesvárott tartja nagy- és közgyűlést, a torontáli, temesmegyei tanfelügyelőség, valamint a csanádi egyházmegyei hatóság azon tanítók és tanítónőknek, kik a tanítógyűlésen résztvesznek a fentjelzett időre háromnapos szünetet engedélyezett.

— **Lopás.** Egresen G y e n k u Lázár házából elloptak egy szoknyát, melynek zsebében 170 korona volt. Az esetet feljelentették a csendőrségnek, aki a tettest csakhamar kinyomozta Matye Venia személyében. Matye a lopás elkövetését tagadta, de a megejtett házkutatás folytán rábizonyult, hogy ő követte el a lopást s beismerte tettét. A lopott összegből megtalálták nála 148 koronát, a hiányzó 22 koronát pedig — azt vallotta, hogy szomszédjának kölcsönözte. Az eljárás ellene folyamlatba tétetett.

— **Uj kulturintézmény Torontálban.** Nagybecskereki levelezőnk írja: Lelkes és szép kulturális ünnep folyt le tegnapi napon Nagybecskereken. Csütörtökre avatták föl és nyitották meg ünnepiesen a Torontál-vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület, mely az újabb időben rendkívüli agilitással és szép eredménnyel munkálkodik itt a nemzetiségek tengerében a magyar kultúra érdekében, a konviktussal kiváló szolgálatot tett a magyarságnak, mert a délvidék nemzetiségeinek ifjúságát ezzel a magyarság táborába borozza. Már most a kezdet kezdetén is közel száz benlakó növendéke van a konviktusnak, s a növendékek mind idegen nemzetiségűek. Németek, szerbek, oláhok fiait gyűjtötte a konviktusba a kultúregyesület, akik itt magyar nevelésben részesülnek. Ki kell emelni, hogy a konviktus vezetője. Maga a megnyitás és felavatás nagy ünnepességgel ment végbe s eljött rá a város minden előkelősége. Ott volt a kultúregylet elnöke dr. Dellimanics Lajos főispán, Szabó Ferenc apát országgyűlési képviselő, Balácsi József főgimnáziumi igazgató, a kultúregylet alelnökei, dr. Pacséri Károly

királyi tanfelügyelő igazgató, Somfai János titkár, Knyaskó Lajos és dr. Brájjer Lajos igazgatósági tagok, a megyei és városi hatóság tagjai, a különböző intézetek tanári kara stb. Miután Szabó Ferenc apát az intézet helyiségeit felszentelte, dr. Pacséri Károly a kultúregyesület igazgatója nagyhatású beszédben méltatta az intézet fontosságát Dr. Dellimanics Lajos főispán az egybegyűltekkel megtekintette az intézet helyiségeit, amelynek praktikus, mintaszerű berendezése általános tetszést keltett.

— **Tűz Csókán.** Csókán f. hó 7-én leégett Miatov Szima háza. A tűz úgy keletkezett, hogy Miatov felesége a padlason dolgozgatott lámpás mellett, miközben azt fellökte és eltört, a petroleum pedig kiömlött és meggyújtotta a körülötte levő tárgyakat, mire a ház fedele is égni kezdett. A tűz oly gyorsan terjedt, hogy semem lehetett megmenteni.

— **Elfogyott a pénz — nincs szerelem.** Ezt az elvet vallotta és vallja H e r z o g Emil kiszombori lakos. Herzog már régóta vadházasságban élt szeretőjével R ó z s a Annával, azonban: mint a nőte mondja, „Mindenféle szerelemnek vége szokott lenni” s így vége lett Herzog szerelmének is, aki különben váltig hittegette szeretőjét, hogy az oltár elé viszi, de soh'se tette meg. Most, hogy a szép Rózsa Annának elfogyott a megtakarított pénze, Herzog szerelme is hűlni kezdett s az utóbbi időben már mindenáron szabadulni akart kedvesétől. Rózsa Anna Herzog hűtlenségét annyira lelkére vette, hogy megakart válni az élettől. Forgópisztolyt vásárolt e hó 10-én és midőn egyedül volt, estefelé ki akarta magát végezni. Abban a pillanatban, mikor a forgópisztolyt lövése készen fejéhez emelte a menyecske, lépett a szobába Herzog, aki midőn a pisztolyt látta, nagy megijedt, hogy futásnak eredt és meg sem állt a csendőrlaktanyáig, a hol előadta, hogy Rózsa Anna ötet leakarta löni. A csendőrség a helyszínére ment, kihallgatta Rózsa Annát, ki azonban másként vallott. Azt mondta: öngyilkos akart lenni, mert Herzog elakarja zavarni, miután már meguntta, amíg pénze volt szerette, most hogy elköltötte pénzét, elfogyott a szerelme is.

— **Kántor választás.** Kis Oroszon Stein Miklós állami elemi iskolai tanítót kántortanítóvá választották meg. A megválasztott kántortanító Stein János helybeli köztisztviselő álló tanítónak a fia.

— **Munkásházák Törökkanizsán.** Ismeretes, hogy Tallián Béla földművelésügyi miniszter egyes vidékeken munkásházák építését vette tervbe. Törökkanizsán most készültek el az első ilyen munkásházák.

Mili: Miért kérdezed kis állat? A hányat fizetnek.

A filozófus: (naivul): Hiszen akkor állandóan el kellene rotnania a gyomrát!

Lili: Csacsi! Nem eszem ám mind meg, csak rendelek. (Öszintén.) Ez már az üzlethez tartozik.

De még ma nem vacsoráztam. (Egy kacér fordulattal az íróhoz.) Azután te tetszel nekem!

Az író (hidegen) Nos, és ez növeli az étvágyadat?

Lili. Nem. De nem akarom, hogy hiába fizessd a vacsorámat.

A filozófus: Igazán megható! (Igazán megható! (Az íróhoz) Vigyázzon, ez a nő akar öntől valamit!

Az író (akinek mindamellett hizeleg amit a leány mond): Valószínűleg. De ugyan mit akarhat épen tőlem?

A filozófus: Ezeket a nőket minden szavakban az érdek vezeti. Arra vannak alkotva, hogy követeljenek.

Lili (egyszerűen): Persze, hogy akarok valamit. Egy pohár csampuszt akarok!

A filozófus: Itt van ni! Csakugyan ez a legkevesebb, amit akarhat.

Az író: Nem baj. Én magam is innám egy kis pezsgőt.

Lili (határozottan): De csak francziát!

A filozófus (epésen): Mennyi szerénységi!

Az író (bon enfant): Ugyan hagyja! Hát nincs igaza? Es véletlenül pénz is van nálam.

Pár perc múlva az asztalon áll az ezüst veder jegébe ékelt aranyos bóbítájú Pommerys-palack. A pincér tölt, Lili közelebb húzza a székét az íróhoz, aki rágyújt egy havanára és igen jól érzi magát.

Az író (mentegétdzve): Igazán, csak a leány kedvéért teszem.

Lili (meghuzza az író bajuszát): Ne bolondozz öreg! Ti mindent a magatok kedvéért tesztek.

A filozófus: Kik azok a „ti”? Lili: Hát a férfiak. Utálok őket!

(Az íróhoz): De te tetszel nekem!

Az író (aki már majdnem elhiszi): Ugyan ne adj elő ilyeneket! . . . Mondd voltál te már egyáltalán szerelmes?

Lili: Mind ezt kérdezték! Ni közöttök hozzá?

A filozófus: Ennek a leánynak voltaképpen igaza van. Nincs jogunk hozzá, hogy a szive titkait kutassuk. . .

Lili (aki érzi, hogy az ő szívének egyáltalán nincsenek titkai): Bolondokat beszélsz, de azért kedves vagy! . . . (Megsimogatja az arcát).

A filozófus: Bájós ez a leány. Szerény! . . .

Az író (kissé féltékenyen) Most már őt is kedvesnek találod?

Lili (makacsul) Ó kedves . . . De te te tetszel nekem!

A filozófus (megpróbál visszakapkodni a filozofia magaslátára): És ha az ember meggondolja, hogy ezeket a nőket, akik a modern társadalmi berendezkedésnek ugyszólván az eredményei, az a társadalom mily oktalan kegyetlenséggel löki ki kebeléből, a helyett, hogy mint a régi keltenék helyet jelölne ki számukra . . .

Az író hasonló tenorban felel. Belemérik a vitába, amelybe beleviszik a lelki analízis minden mélységét, Közben a pincér új palack bort hoz, Lili pedig gömbölyű, meleg arjával krátamaszkodik az író vállára. És a két férfit a feminizmusról szóló magasröptű vitájuk közben teljesen hatalmába kerít az éjszaka egyszerű leánya. Csak a nő, az örök asszonyt látják benne. Édes szavakat sugdosnak a fülébe és a világ minden filozófiját odaadnak érte, hogy a mellettük ülő gyönyörűséges nőben egy csöpp igaz érzést tudjanak kelteni.

Lili ezalatt pezsgőt iszik, cigarettázik és arra gondol, hogy holnap mikor jön a frizurnője. A hatalmas üvegtáblákon pedig ez alatt hatalmas pásztákban ömlik be az édes májusi hajnal ragyogása.

Bátaszéky Lajos,

Egyelőre tíz házat építettek, ugyanannyi család számára. A házakért harminchét munkáscsalád folyamodott, akik között a községi képviselőtestület a héten kisorsolta a házakat, úgy, hogy a házak közül öt magyarnak és öt szerbnek jutott. Az illető munkáscsaládok tizenöt évi törlesztésre kapják a házakat, amelyek azután a tulajdonukká válnak.

— **A postások fizetési pótléka.** A kereskedelemügyi miniszter ez év elején rendeletet intézett a posta- és táviróhivatalokhoz, melyben azokat az irodaátalány felhasználásánál takarékososságra inti. A rendeletet azzal okolta meg a miniszter, hogy a megtakarított összeget a tisztviselők között óhajtja szétosztani. Amint most értesülünk, a megtakarított összeget november folyamán osztják szét.

— **Pénzügyi tisztviselők országos szövetsége.** A Pénzügyi tisztviselők országos egyesülete évek óta igyekszik a pénzügyi tisztviselők anyagi és erkölcsi érdekeit szolgálni, működését azonban eddig csak a fővárosra terjeszthette ki. Most maga az egyesület kiserli meg, illetve kezdeményezi, hogy szélesebb alapokon szervezett köteleket létesítsen, mely működését lehetőleg az ország minden részére kiterjeszti. E célból a Magyarországi pénzügyi tisztviselők országos szövetségének létesítését vette tervbe, amelynek tervezetét az egyesület már megküldte a vidéki pénzügyi tisztviselőknek és felkérte azokat, hogy az eseme tekintetében nyilatkozzanak a tervezetre vonatkozó észrevételeiket közöljék az egyesülettel.

— **A vasarak emelkedése.** Mint a Magyar Kereskedők Lapja állítólag hiteles forrásból értesül, egy kartellált vasművek, mint a vasnagykereskedők szindikátusa áremelést terveznek, mely legközelebb életbe is fog lépni.

— **Tanoncok az iparüzlethez nem tartozó munkákra való alkalmazása: kihágás.** Így döntött a kereskedelmi miniszter 1904. június 26-án 41.454 sz. a. hozott elvi határozattal. T. A. szijgyártó mester ellen S. F. nevű tanoncának az iparüzlethez nem tartozó munkákra való alkalmazása miatt iparkihágási ügyet indítottak. Panaszoltat a terhére rótt és az 1884. XVII. t. c. 635-ába ükőze kihágás miatt ugyanazon törvények 157 §. a) pontja alapján 20 k. pénzbüntetéssel büntették az alsófokú iparhatóságok s ezt a kereskedelmi miniszter helybenhagyta, mert panaszltnak a tárgyaláson tett ama beismert vallomással, hogy ő a nevezett tanoncot és általában tanoncait nemcsak a mesteriséghez tartozó, hanem ha a szükség úgy kiránja, egyéb munkákra is szokta alkalmazni a S. F. tanonc által emelt és az ipartörvény fentebb idézett szakaszába ütköző kihágási cselekmény beigazolást nyert.

— **„Sarin“ Sertésvészgyógyszer.** A monori állami kísérleti telepen az immár szabadalmazott „Sarin“ sertésvészelleni szer fényesen bevált. A m. k. földmívelésügyi miniszter ez okból fel is hívta Haszlinzky és Simay urakat ezen szer szállítására. Részben ebből, részben a külföldnek szánt készletből Haszlinzky Károly gyógyszerárban (Budapest VIII. Rökk-Szilárd-u. 28.) a „Sarin“ előállási árban kapható.

— **A takarmányhiány.** A földmívelésügyi miniszter leiratot intézett valamenyi gazdasági egyesülethez, amelyben közhirreg tétel végett tudomásukra hozza azok jegyzékét, akik nála ezideig eladásra való takarmánykészletet jelentettek be. A bejelentők között van több földbirtokos és magyarországi terménykereskedő is, legtöbbször azonban külföldi. A földmívelésügyi miniszter esetről-esetre közölni fogja a gazdasági egyesületekkel a hozzá érkezett bejelentéseket, amelyről a gazdaközönség az O. M. G. E. és a vidéki gazdasági egyesületek révén kaphat legbiztosabb tájékozódást.

— **A gyermekek reggelije.** Egy híres orvos ismételtén kinyilatkoztatta, hogy „14 éven alóli gyermekeknek nem szabad bab-

kávét adni“, mert ez a szív működésére, idegekre és gyomorra ártalmasan ható mérget, a coffeint tartalmazza. Ebből a méregből egy kétszeres oly nagy adag, mint a milyen egy csesze erős fekete kávéban van, már halálos hatásu lehet. Mégis hány anya van, aki nem akarja magát elhatározni arra, hogy legalább a kicsinyek részére a családi asztaltól száműzze a babkávét. A legideálisabb ital ugyan a tej volna, de a tapasztalat bizonyítja, hogy ezt nem mindig szeretik a gyermekek és csak a legtrikább esetben tűrik állandóan. Ilyen esetben a legjobb pótlásnak a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé bizonyult, melyet sajátos gyöngéd kávéhasonló íze miatt a gyermekek szívesen isznak. Ez a legzsengőbb korban is megfelelő, könnyen emészthető, tápdús és vérképző. Minden anyának feladata az volna: a gyermekeket kora ifjúságuktól erre az egészséges, jóízű Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéra szoktatni, s nekik csakis ezt adni. A bevásárlásnál természetesen óvatosságnak kell lenni, hogy a „valódi Kathreiner“ vétessék, melyet csak az eredeti csomagokban „Kneipp-páter“ arczképével szabad árusítani.

— **Lipikről** értesítenek, hogy a fürdőt 1904. évi január 1-től szeptember 11-ig 5.159 vendég kereste fel.

— **Csofátalos** azon eredmény, melyet a hölgyek, a Balassa-féle valódi angol ugorkatej használata által elérnek. Néhány ráncokat és redőket, az arcot fehérré, üdévé és finommá varázsolja anélkül, hogy a bőrnek ártana. A párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is, mint Angolországban, az összes egyéb szépitőszereket kiszorítja. Üvegje 2 koronára hozzá valódi angol ugorkaszapon 1 kor, és puder l. 20 kor. Kapható minden gyógyszerárban. Póstán szétküldi Balassa Kornél gyógyszerár, Budapest-Erzsébetfalva. II.

IRODALOM. SAJTO. MUVESZET.

Előfizetési felhívás. A ki élénken és jól szerkesztett lap barátja, az fizessen elő a Budapesten megjelenő Magyarország című politikai napilapra. A Magyarország vezetői keit a legjobb magyar perblíciaták írják, tárczái és regényei pedig a legjobb magyar íróktól vagy a legjobb külföldi írók műveinek fordításaiból kerülnek ki. A Magyarország hírvivata a képzeltet legélénkebben van összeállítva a Magyarország a legolcsóbb magyar politikai napilag 1904. október elsejével új előfizetés nyílik a Magyarorságra. Előfizetési ár negyedévre 3.60 K, egészévre 14.-koron. Ingyen és mutatványszámot megismerés céljából kívánatra 6 napon át készséggel küld a kiadóhivatal. Budapest VIII. Szentkirályi u. 28. A Magyarország előfizetői hetenkint ingyen kapják meg a Magyarország rendes heti szépirodalmi mellékletét, a dusan illusztrált Magyar Osalád-ot. A Magyarorságot Magyar Gyula szerkeszti.

Közgazdaság.

Nem okleveles gazdatisztek vizsgálata. A következőket írják nekünk: Örömmel olvastuk a „Köztelek“-ben, hogy a nem okleveles gazdatisztek körében nagy érdeklődés mutatkozik a gyakorlati vizsgálat iránt. Ugyabban a számban „Tájékoztató“ cím alatt fel vannak sorolva azon segédkönyvek, amelyeket a vizsgázónak átolvasni és áttanulmányozni kell, hogy az újabb gazdasági vívmányokkal megismerkedhessen és a vizsgálatot jó sikerrel letehesse. Ez az ajánlat föltétlenül rossz szolgálatot lesz az ügynek, mert először a könyvek nem kevesebb mint 74 kor. 80

állér értéket képviselnek, amely egy gazdatisztnél nem csekély pénzösszeg, másodsor többé-kevébbé a könyvüzlet érdekét tolja előtérbe, harmadszor elrémíti még azokat is, akik hajlandóságot éreztek a vizsgálat letévése iránt, negyedszer ezen könyveknek áttanulmányozása, tekintve a gazdatiszt nagy lefoglaltságát, annyi időt vesz igénybe, hogy egy év kell az előkészületre, ötödször olyan jelméleteket oktrojál a gyakorlatban megöszült gazdatisztekre, amelyeket kell tanulni egy gazdaszathallgatónak, de már nem szükséges a gyakorlatban, hosszú éveken át sikeresen működő gazdatisztnak. Eppen ez az, amely a vizsgálatot a nem okleveles gazdatisztek körében olyan ellenszenvenessé tette és ezzel az egész ügyet elmergesítette.

Nagyon bölesen volt a miniszteri rendelkezésben a vizsgálat mikéntje körülírva, amelyből mindenki kiolvashatta azt, hogy miből kell készülnie; már most, hogy vesz-e és milyen segédkönyveket az illető, azt már legjobb lett volna csak rájuk hagyni az illetőkre, annál is inkább, mer ugyanazon szakmában más könyvekkel is rendelkezünk, nemcsak az ajánlottakkal, sőt lehetnek egyik-másik gazdatisztnak német könyvei is, amelyekből szintén előkészülhet s amelyekben a fontosnak jelzett tételek szintén befoglaltatnak. Ez a hirdett ajánlat mindenestre gondolkodóba ejti az érdekelteket, mert azt a benyomást teszi rájuk és mindenkire, hogy az examinálás az ajánlott tan-könyvek alapján történik s aki nem ezekből készült, az könnyen elbukhatik, miért is kívánatos, hogy ez a hiba kiköszörültesse és a miniszteri rendelet intenciójával szemben felreértésekre alkalmas ne szolgáltasson és a célját ne veszélyeztesse, amelynek elérésére most már, hosszú vajudások után alapos kilátás van. B. R. S.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos
KEMÉNY JÁNOS.

Kiadó: Nyomda, Nkikindán. Telefon. sz. 15.

Menetrend.

Nkikindáról (Temesvárra) ind. von. ideje:	
6 ³³ (reggel)	személy vonat
12 ⁴⁷ (délután)	gyors "
3 ³⁷ (")	személy "
6 ³³ (este)	gyors "
7 ³⁰ (este)	személy "
3 ⁴⁵ (éjjel)	személy "
Nkikindára (Temesvár felől) érkezési idő	
6 ³¹ (reggel)	személy vonat
8 ⁰⁴ (reggel)	gyors "
5 ⁵⁵ (délután)	személy "
10 ⁰⁵ (délélt)	személy " (közvetlen v. Bázisáról)
2 ³⁷ (délután)	gyors "
11 ¹⁵ (éjjel)	személy "
Nkikindáról (Szegedre induló vonat)	
6 ³⁴ (reggel)	személy vonat
8 ⁰⁷ (reggel)	gyors "
11 ⁰⁵ (délélt)	személy "
3 ⁰⁵ (délután)	gyors "
5 ⁵⁵ (délután)	személy "
11 ³⁵ (éjjel)	személy "
Nkikindára (Szegedről) érk. a vonat	
6 ³³ (reggel)	személy vonat
12 ⁴⁵ (délután)	gyors "
3 ³⁷ (délután)	személy "
6 ³⁷ (délután)	személy "
7 ¹⁵ (este)	személy "
3 ³⁵ (éjjel)	személy "
Nkikindára (N.-Becserekéről illetve Szőreghe felől Karlován át) érk. a vonat	
6 ³⁴ (reggel)	személy vonat
8 ³¹ (reggel)	" " (közv. v. Becserekéről)
1 ⁴⁰ (délután)	" "
10 ³¹ (éjjel)	vegyes "
Nkikindáról (N.-Becserekre illetve Karlován át Szőreghe indul a vonat (3³⁰ éjjel) vegyes vonat	
11 ³⁵ (délben)	személy " (N.-Becserek felé nincs csatlakozás) (Szőreghe felé nincs csatlakozás)
1 ³⁵ (délután)	" " (Közvetlen vonat)
7 ¹⁵ (este)	" " (Becserekre)

